



PŘIJATÉ TEXTY

P9_TA(2022)0449

90. výročí hladomoru na Ukrajině: uznání masového zabíjení hladem za genocidu

Usnesení Evropského parlamentu ze dne 15. prosince 2022 o 90. výročí hladomoru na Ukrajině: uznání masového zabíjení hladem za genocidu (2022/3001(RSP))

Evropský parlament,

- s ohledem na svá předchozí usnesení o Ukrajině a Rusku, zejména na usnesení ze dne 23. října 2008 o připomenutí památky úmyslně vyvolaného Velkého hladomoru na Ukrajině v letech 1932–1933¹,
 - s ohledem na Evropskou úmluvu o ochraně lidských práv a základních svobod,
 - s ohledem na Úmluvu OSN o zabránění a trestání zločinu genocidia, Všeobecnou deklaraci lidských práv a další smlouvy a nástroje OSN týkající se lidských práv,
 - s ohledem na společná prohlášení k výročím Holodomoru na Ukrajině přijatá na plenárních zasedáních Valného shromáždění OSN,
 - s ohledem na Římský statut Mezinárodního trestního soudu,
 - s ohledem na usnesení ukrajinského parlamentu (Nejvyšší rada) z roku 2003, která prohlásila úmyslně vyvolaný hladomor za genocidu, na ukrajinský zákon ze dne 28. listopadu 2006 o Holodomoru na Ukrajině z let 1932–1933 a na výzvu Nejvyšší rady Ukrajiny ze dne 16. listopadu 2022 adresovanou parlamentům po celém světě ohledně uznání Holodomoru z let 1932–1933 za genocidu ukrajinského lidu,
 - s ohledem na čl. 132 odst. 2 a 4 jednacího řádu,
- A. vzhledem k tomu, že Úmluva OSN o zabránění a trestání zločinu genocidia považuje za trestný čin kterýkoli z následujících činů, páchaných s úmyslem částečně nebo úplně zničit národní, etnickou, rasovou či náboženskou skupinu: usmrcení příslušníků takové skupiny, způsobení těžké fyzické nebo duševní újmy příslušníkům takové skupiny, úmyslné uvedení určité skupiny do takových životních podmínek, které mají přivodit její úplné nebo částečné fyzické zničení, opatření, která mají v určité skupině bránit rození dětí, a násilné převádění dětí z jedné skupiny do jiné;

¹ Úř. věst. C 15 E, 21.1.2010, s. 78.

- B. vzhledem k tomu, že Holodomor z let 1932–1933, za který zaplatily životem miliony Ukrajinců, byl cynicky naplánován a krutě vykonán sovětským režimem s cílem prosadit sovětskou politiku kolektivizace zemědělství a potlačit ukrajinský lid a jeho národní identitu; vzhledem k tomu, že podobné kruté metody použil sovětský režim i v jiných částech Sovětského svazu, zejména v Kazachstánu, Bělorusku, na severním Kavkaze a jinde; vzhledem k tomu, že k potlačování ukrajinské identity docházelo také nastolením vlády teroru vůči nositelům ukrajinské kulturní identity;
- C. vzhledem k tomu, že z důkazů vyplývá, že sovětský režim úmyslně zabavil sklizeň obilí a uzavřel hranice, aby zabránil Ukrajincům v útěku před vyhladověním; vzhledem k tomu, že Sovětský svaz v letech 1932 a 1933 vyvážel z území Ukrajiny obilí, zatímco lidé na Ukrajině hladověli; vzhledem k tomu, že zabíjení převážně venkovských Ukrajinců bylo často doprovázeno propagandou, která z hladomoru obviňovala rolníky;
- D. vzhledem k tomu, že pokračující ruská útočná válka proti Ukrajině, ničení její energetické a zemědělské infrastruktury, blokování vývozu ukrajinského obilí a skutečnost, že Rusko miliony tun obilí ukradlo, oživily obavy z rozsáhlého, úmyslně vyvolaného hladomoru, zejména na globálním Jihu, který je závislý na cenově dostupném ukrajinském obilí;
- E. vzhledem k tomu, že sovětské zločiny nebyly mezinárodním společenstvím jasně právně a morálně zhodnoceny; vzhledem k tomu, že ospravedlnování a glorifikace totalitního sovětského režimu a oživení Stalinova kultu v Rusku vedly až k tomu, že se současné Rusko stalo státem podporujícím terorismus a využívajícím teroristické prostředky, a k tomu, že se dnes opakují hrůzné zločiny proti ukrajinskému lidu, jako je pokračující „chladomor“, tedy situace, kdy se Rusko cíleným ničením ukrajinské civilní energetické infrastruktury během zimy snaží o to, aby Ukrajinci umírali mrazem;
- F. vzhledem k tomu, že do prosince 2022 uznaly parlamenty nebo jiné zastupitelské státní orgány více než 20 zemí Holodomor za genocidu nebo zločin proti ukrajinskému lidu a proti lidskosti;
- G. vzhledem k tomu, že v roce 2022 a 2023 si připomínáme 90. výročí Holodomoru;
1. uznává Holodomor, úmyslně vyvolaný hladomor na Ukrajině v letech 1932–1933 způsobený záměrnou politikou sovětského režimu, za genocidu ukrajinského lidu, neboť byl spáchán se záměrem zničit skupinu lidí úmyslným nastolením takových životních podmínek, které měly vést k jejímu fyzickému zničení;
 2. připomíná všechny oběti Holodomoru a vyjadřuje solidaritu s ukrajinským lidem, který trpěl v této tragédii, zejména se zbylími přeživšími tohoto hladomoru a jejich rodinami; ctí památku těch, kteří zemřeli v důsledku těchto zločinů spáchaných totalitním sovětským režimem;
 3. důrazně odsuzuje tyto genocidní činy totalitního sovětského režimu, které vedly k úmrtí milionů Ukrajinců a významně poškodily základy ukrajinské společnosti;
 4. vyzývá všechny země, zejména Ruskou federaci a další země, které vznikly po rozpadu Sovětského svazu, aby otevřely své archivy s dokumenty o úmyslně vyvolaném hladomoru na Ukrajině v letech 1932–1933;
 5. vyzývá všechny země a mezinárodní organizace, které ještě neuznaly Holodomor

za genocidu, aby tak učinily; vyzývá Ruskou federaci jako hlavního nástupce Sovětského svazu, aby oficiálně uznala Holodomor a omluvila se za tyto zločiny;

6. vyzývá členské státy EU a třetí země, aby podporovaly informovanost o těchto událostech a dalších zločinech spáchaných sovětským režimem tím, že historické poznatky o nich začlení do vzdělávacích a výzkumných programů ve snaze zabránit podobným tragédiím v budoucnu;
7. vyjadřuje politování nad skutečností, že 90. výročí Holodomoru na Ukrajině probíhá v době, kdy Rusko pokračuje ve své válečné agresi proti Ukrajině, porušuje svrchovanost a územní celistvost této země a snaží se zlikvidovat Ukrajinu jako národní stát a zničit identitu a kulturu jejího lidu; dále odsuzuje skutečnost, že ruská útočná válka proti Ukrajině způsobila celosvětovou potravinovou krizi, kdy Rusko ničí a rabuje ukrajinské sklady obilí a nadále Ukrajině ztěžuje vývoz obilovin do nejchudších zemí;
8. odsuzuje manipulaci současného ruského režimu s historickou pamětí za účelem přežití režimu; v této souvislosti znovu odsuzuje skutečnost, že ruské orgány násilně uzavřely organizace pro lidská a občanská práva Mezinárodní Memorial a Středisko pro lidská práva Memorial, což je akt, který podtrhl revizionistickou ideologii současného ruského režimu; vyzývá EU a její členské státy, veřejné a soukromé instituce a celou občanskou společnost, aby aktivně odsoudily a odmítly veškeré pokusy o zkreslování historických faktů nebo manipulaci veřejného mínění v Evropě prostřednictvím nepravdivého výkladu dějin, který vzniká a šíří se na podporu ideologie a přežití zločineckých režimů; vyzývá všechny orgány EU a členské státy, aby podporovaly akademickou obec a občanskou společnost při dokumentaci, výzkumu a vzdělávání týkajících se politických represí a totalitních zločinů v Sovětském svazu;
9. co nejdůrazněji odsuzuje všechny formy totalitarismu; vyjadřuje politování nad tím, že zločiny sovětského totalitního režimu nejsou dosud zhodnoceny z právního hlediska, jejich pachatelé nebyli postaveni před soud a mezinárodní společenství tyto zločiny nikdy jednoznačně neodsoudilo; požaduje komplexní, historické a právní posouzení sovětského režimu a transparentní veřejnou diskusi o jeho zločinech, což je nanejvýš důležité pro budování společné evropské historie a paměti, a tím i pro posílení odolnosti našich společností vůči moderním hrozbám pro demokracii; opakuje, že posouzení sovětského režimu a transparentní veřejná diskuse o jeho zločinech je nejdůležitější pro Rusko samotné, aby se zvýšila informovanost veřejnosti, vybudovala odolnost proti dezinformacím a zkresleným výkladům historie a zabránilo opakování podobných zločinů;
10. pověřuje příslušné útvary Evropského parlamentu, aby toto usnesení okamžitě přeložily do ruštiny a ukrajinštiny;
11. pověřuje svou předsedkyni, aby předala toto usnesení Nejvyšší radě Ukrajiny, prezidentovi a vládě Ukrajiny, místopředsedovi Komise, vysokému představiteli Unie pro zahraniční věci a bezpečnostní politiku, Radě, Komisi, vládám a parlamentům členských států, prezidentovi, vládě a parlamentu Ruské federace, generálnímu tajemníkovi Organizace spojených národů, generálnímu tajemníkovi Organizace pro bezpečnost a spolupráci v Evropě a generálnímu tajemníkovi Rady Evropy.